

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetésár helyben, László hordva:
Egy évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HORVITZ ZSIGMOND.

Előfizetésár vidékre, postai kifizetéssel:
Egy évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Kapkodás.

A kormány mindenhez kapkod, hogy megmentse a katonai javaslatokat és ezzel együtt, — ha lehet — a saját bőrét. De mivel Bécsben csak a javaslatokra van szükség, ha azt megkapták, a kormánnyal nem törődnek. Sőt a kormány lesz az, amelyet az elkéseredett nemzeti haragnak dobnak áldozatul. Khuen tehát a katonai javaslatok keresztül erőszakolással sem menti meg a hatalmát. Csak a kitarítottjai veszik körül, de a nemzet torkig van a szervilis kormánnyal, amelynek egyetlen programja kezdettől fogva az volt: kielégíteni a bécsi köröket és nem törődni a nemzet érdekeivel.

Hát egy ideig csak ment a dolog. Az ellenzék nem gördített utjába semmi akadályt, nehogy azt mondhasák, hogy az ellenzék ok nélkül is kormány bukására törekszik. De a véderőjavaslatokkal arra a tere lépett a kormány, amelyet tovább tűrni nem lehet. Olyan súlyos, olyan igazságtalan megterhelését akarja az országnak, amely egyenesen nemzeti fejlődésünk ellen irányul.

Az ellenzéknek most már kötelessége lett, hogy a kormány pazarló és nemzet sarcoló politikája ellen tiltakozzék.

Ebben nincs semmi ellenzékiekedés, mert ez pusztán a nemzet védelme, amely kötelessége volna, minden politikusknak, még akkor is, ha a kormány vett neki mandátumot.

Nóde a kormány pártja ezt a kötelességet nem ismeri. Ő csak urára hallgat, mert ebben

áll a lakájpolitika minden tartalma. Az ellenzék pedig kötelességéhez hiven harcba lépett és ebben a harcban kedvében meg is marad mindaddig, míg vagy győz, vagy a kormány alkotmányellenes erőszakkal elnyomja.

A jelek pedig azt mutatják, hogy a kormány készül az erőszakra, de e mellett minden eszközt megragad, amivel a bécsi javaslatához, híveket lehet toborozni.

A törvényhatóságok feliratait felhasználja nemzeti közvéleménynek. Ezt a rendeletre és a parancsszóra készült irka-irkát, Khuen kinevezi nemzeti közvéleménynek, hogy majd annak idején erőszakosságát is úgy tüntesse fel, mint aki a — nemzeti közvélemény előtt hajolt meg.

Legújabb lapjai, amelyeket kétségen kívül jól fizet, azzal igatnak, hogy a háboru veszedelme fenyeget.

Khuen lapjai és vigécei most a háboruba kapaszkodnak és az országot azzal kürtölik tele, hogy a tripoliszi háboru lángja átsap a Balkánra — a Balkán tűzbe borul és akkor a monarchiának intervertálni kell.

A háborut pedig egyáltalában csak felfújták. Még eddig elé semmi számba vehető ütközet nem volt s a mi volt az is hazugságnak bizonyult.

Az is kiderült, hogy a háboru viseléshez úgy Olaszországnak, mint Törökországnak nincs meg a pénz, ami nélkül háboruzni nem lehet. De ha háboru lesz, akkor is a két hatalom közt dől el és az illetékes körök egészen bi-

zonyosan tudják, hogy Törökországnak eladó Tripolisz.

A háboru szele azért fujdogál inkább, hogy Olaszországnak ne kelljen pénzt fizetnie érte, hanem csináljon valami kis tengeri játkot, és varrjon akkora hadi kárpótlást Törökország nyakába, a mekkoraért hajlandó lesz, odaadni Tripoliszt.

A külpolitikuskok így tudják és így értékelik a most napirenden lévő Olasz—török háborut.

A kormánynak azonban arra jó, hogy a nemzetet, a katonai javaslatok szükségességére figyelmeztesse. Egyik-másik buzgó kormánypartí ujság borzasztóan el keseredik az obstrukció felett, mivel veszélyben a Balkán és mindig obstruálnak. Az csak természetes, hogy a jeles szó csőnek senki sem ül fel. Mert dacára az olasz-török viszálynak, a monarchia elég távol áll a háboru veszedelmétől. Különb is régi és kopott argumentum az, amely a katonai javaslatok mellett, mindig a háboru veszedelmével érvel. Erre már senki sem ad semmit.

Az ellenzék ilyen gyermek ijesztésnek nem ül el.

Különb is a háboru nekünk Hekuba! Nekünk első a nemzet érdeke. Első maga a nemzet megmentése. Mert mit ér a legdicsőségesebb háboru is, ha elvesz a nemzet? Ez a háboru azonban minket nem érdekel.

Születésnap vacsora.

Irta: Vértesy Gyula.

— Méltóztassék megengedni, nagságos tanácsos ur, hogy egy negyed órácskával előbb haza mehessenek; egy kis családi vacsora lesz otthon s ebbe kell még vásárolnom egyet-mást.

— Micsoda családi vacsora! Hát egy számítstnek a hónap huszadikán még családi vacsorák rendezgetésére is telik! Hiszen akkor a maguk helyzete efnéki tejfő! És még fizetés-emelésről mernek ábrándozni! Ugy látszik, most is tulsok a fizetésük! Nem tudják hová tenni, hát családi vacsorákat rendeznek.

— Oh dehogy, nagságos uram! Koldusok vagyunk mi.

— Koldusok nem rendeznek vacsorákat. Én számtanácsos létemre alig bírok megélni egyedül, magam s maguknak vacsorák rendezésére is telik, meg feleségre, meg gyerekekre.

— Csak szerényke vacsorácska lesz; a kisfiam születésnapja van. Ma lett két éves. Ennek az öröme.

— No, hiszen van minek örülni. Hogy egy koldus két éves lett. Különb elmehet korábban. Végez be a dolgát és menjen. Mert én nem vagyok zsarnoka az alantasaimnak. Őt perccel hat előtt mehet.

Müller ur alázatosan megköszöni a nagy kegyet s visszabuvik az odujába, hogy hat

előtt öt perccig, tovább adogassa össze a vég nélküli számoszlopokat, úgy mint tegnap, mint ma, mint holnap és ameddig él, minden nap, ámen.

Hat előtt öt perccel azonban pontosan abba-hagyta a munkát. Lefelé ment a lépcsőn, még eszébe jutott a tanácsos ur rideg megjegyzése, hogy ugyan mit örül annak, hogy a koldus fia két éves lett, ez csak úgy átvillan a lelkén s amint kiér a nagy, dohos hivatalnok kaszárnyájából, amely mintha csak börtönül épült volna annak a nagycsomó fehér rabszolganak, aki benne görnyed nap-nap után — amint kiér az utcára, egyszerre úgy érzi, mintha a lelke felszabadult volna valami nagy állandó nyomás alól.

Hogy vége van a hivatalnak, s kilátásba van otthon egy kis jó vacsora, amit három jó kollegájával költöhet el a kis fia születésnapja tiszteletére, öröme a békés otthonban, hát egyszerre teljesen boldognak érzi magát. Nincs is neki semmi baja. Aldassék érte az Ur neve! A kis falusi parasztygyerekből ur lett. Nem kell neki ázni, fázni a réteken, mezőkön: semmi nehéz testi munkát nem kell végeznie, kényelmes hivatalszobában dolgozik, ha nem is veti fel a pénz, de éhen se hal; jó kis lakása van, szép kis felesége, gyereke, ha az aranyér békét hagy neki, hát egészsége is türehető — mi kellene még?

Szinte kedve lenne a mellette elcsoszogó suszterinasokkal versenyt függőreszni, míg közeledik hazafelé. A körutakról már betért a szűkebb utcákba, a liget felé jár már. Mert ott laknak, amerrefelé olcsóbbak a lakások. A sarki boltosnál, ahol csak elsején kell majd fizetni, fűgét, meg narancsot vesz, az anyja is szereti majszolni az effélét, meg a felesége is, a kis gyerekeknek meg függő-cukrot vesz, bele is lehet fujni, meg meg is lehet enni sipostól, mindenesztől. A gyerekek nagyon fog neki örülni: ötöt is vehet neki, csak két fillér darabja. Gondolkozik, hogy talán konyakot is kellene venni, a báró azt tartja, hogy ebéd, vacsora végén minden ur konyakot iszik. Bánom is én, hát ne legyünk urak; egy butellát úgy is meginnánk s a legolcsóbb is három korona, neki nincs arra pénze, azonban elsején se lesz. Ott a bor, igyák azt! Van négy üveggel a hatvan filléresből. Ha Mihálynak nem lenne ott a felesége is, kevés lenne a bor, de az asszony előtt nem mer még se úgy inni, mint a gödény, az ő kedves Miska pajtása. A báró ur, a koma, az ugyan nem zsenirozza ugyan magát, de majd inkább ő fog kevesebbet inni, hogy a méltóságos komának jusson.

Mire hazaért, a vendégek már ott voltak. Mihályi ur feleségestől s János ur is, a morózus agglégény, aki gyűlöli ugyan a gyereket, de egy jó potya vacsora kedvéért nem

Megnyílt! **SZABÓ MIKLÓS** világvárosi mintára berendezett kész férfi-, fiu- és gyermekruha áruháza **Megnyílt!**
DEBRECEN Piac-utca 61. (Fischer-paleta.)
Különtermek mértékutáni megrendelésekre.

10-meghir-

Lukács László ismerteti a költségvetést.

A képviselőház ülése.

A pénzügyminiszter ma terejszette a jövő évi költségvetést a Ház elé.

Az expozé és a költségvetés benyújtása mindig nagy eseménye a parlamentnek, de különösen az volt ma, mikor ez beleesik egy olyan politikai izgalom kellős közepébe, melynek gócpontjában éppen Lukács László személye áll. Meg kell azonban egész őszinteséggel állapítani, hogy a költségvetés előterjesztése nem keltett olyan nagy érdeklődést, mint a béke tárgyalások körül folyó harci izgalom, és annak különösen az a részlete, mely bizonyítja, hogy Tiszák, nem nézik jó szemmel Lukács akcióját és még attól sem riadnak vissza, hogy Polónyi Gézával együtt csináljanak puccsot a béke megakadályozására.

A folyosón egyébről sem beszélnek, csak a gróf Károlyi Mihály lakásán tegnap tartott értekezletről és Justhék táborában épp úgy szidták Polónyi Gézát, az értekezlet értelmi szerzőjét, mint ahogy a munkapárt soraiban is nagy idegenkedést keltett Tisza és Polónyi pakálása.

Berzeviczy Albert elnök a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után több népgyűlés feliratát mutatta be — amelyeknek bizottsághoz való utasítása tárgyában Lovász Márton névszerinti szavazást kért.

A miniszterelnök ur kíván szólni

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök bemutatta az 1910. és 1911. évi zárszámadási tulkiadásokról szóló jelentéseket, Kéri a zárszámadási bizottsághoz való terjesztésüket.

A Ház ehhez hozzájárul.

A költségvetés.

Lukács László pénzügyminiszter: Az 1912. évi költségvetés előirányzat fokozottan fontos azért, mert ebben jelentkeznek először a véderéreform költségvetésével s így itt fog megvalósulni, hogy csakugyan túlhaladják-e ezek a költségek az állam teljesítő képességét.

Mielőtt rátérnék a költségvetés előirányzatára, méltóztatnék megengedni, hogy visszapillantásuk a zárszámadások multévi (1910-iki) alakulására.

dig felfüggeszti a gyűlést. Egyszerű, mondhatni együgyű két öregedő számtisztcske volt ugyan, de akinek még az úkapja kapta a bíróságot, a von und zu-val, valamikor Barbarossa Frigyes idejében. Ide úgy kerültek, hogy valamelyik őse állítólag testi-lelki barátságban volt II. József császárral s az hozta ide s ültette bele valami előkelő gubernális hivatalba. Lothár bárónak már csak a számtiszt állás jutott, de a báró ur ebben a szerény állásban is arisztokratához illően viselte magát. A plesshöz leereszkedett ugyan, de méltóságát mindig megtartotta. Méltóságát és kamásniját. Ez utóbbi mindig ott lógott a legesámpásabb cipőjén is, mintha csak a kamásnijával függött volna össze az ő egész bárósága. Lehet különben, hogy a kamásni benne volt lovagi cimereiben.

A kollegáihoz szívesen leereszkedett, különösen, ha potyáztatták, azok pedig mindig boldogok voltak, ha méltóságos Lothár barátjuknak egy-két deciskét fizethettek, amit Lothár méltósága kellő méltósággal mindig elfogadott.

— Oh, ő nem volt gögös arisztokrata! Müller Péter kérésének is, annak idején egy szóra elegendő tett, mikor az felkérte őt a keresztapására.

— Bocsáss meg méltóságos uram, hogy bátorkodom...

— Kérlek, rendben van. A gyermek keresztapja leszek...

A báró már két darab kengeret fogyasztott el sóval és paprikával, mikor a házigazda hazaérkezett. (Nem csoda, hogy éhes volt, hiszen a vacsora reményében nem is ebédelt.) Komolyan vette ki az óráját, megintette a házigazdát:

1910-ben költségvetési törvény nem jött létre, csak felhatalmazási törvény, amely felhatalmazta a kormányt, hogy az 1909. évi költségvetés szerint irányítsa a költségvetést. Az ugyanazon évi beruházás itörvénnyel együtt tehát az 1910. évben két törvény szerint kellett eljárnia és megoldani a helyzetet, amelyben a kiadások az 1909. évi előirányzat alapján 48 millióval haladtak volna túl a bevételeket. A kormánynak azonban sikerült okszerű kezeléssel 122 milliót bevétel-többletre szert tennie.

Visszapillantást vetett az 1911. évi költségvetésre, majd rátért az 1912. évi költségvetés előirányzatára.

Előre kell bocsátani, hogy a kiadások minden vonalon emelkedtek, az egész költségvetés kiadási többlete 81 millió korona, míg a bevételi emelkedés 123.1 millió korona.

A bevételek emelkedése azt vonja maga után, hogy az az összeg, amely kölcsönökre utalando, nem haladja túl a kölcsönösszegeket. Az állami alkalmazottak helyzetének javítására 4.5 millió, a városok segélye több mint egy millió korona.

A részletek.

Tételenként tárgyalta ezután a pénzügyminiszter a költségvetésben beállott változásokat és itt-ott bővebb felvilágosítással szolgált a feltehetőbb adatokhoz.

A törvényhatósági kiadásoknál felemlítette hogy új járáások létesítése, tehát új állások szervezése van tervbe véve, új vármegyei székházak épülnek és megalakul a vármegyei és községi orvosok nyugdíjintézete.

A csendőrségi költségek emelkedése azért szükséges, mert a határrendőri szolgálatot is csendőrökkel látják el. E célból a csendőrség létszáma 772 legénnyel emelkedik. A budapesti rendőrség 700,000 koronás budget-többlete a kispesti és erzsébetfalvai kapitányságok felállításával van összefüggésben.

A pénzügyi tárca.

A pénzügyigazgatás költsége emelkedésénél ügyeembe veendő 4 új adóhivatal és öt új pénzügyigazgatói állás létesítése.

Nagy emelkedés van a dohányjövődék tételénél, ahol a kiadások 4.5 millióval, a bevételek 20 millióval emelkednek. A kiadások emelkedése a beváltási és fuvar-költségek nagybodása folytán áll elő. (Zaj az ellenzéken.)

A földgáz kutatására 906,000 korona van előirányozva, amiben már újabb zárkutatmányi jogok megváltása is befoglaltatik. (Helyeslés.)

— Péterkém, a pontosság erény!
— Bocsáss meg, méltóságos barátom.
— Már meg van bocsátva. Asszonyom, szabad a karját kérnem. S előkelő mozdulattal vezette az asztalhoz az öreg nénikét. Müller barátunk édesanyját, aki egyszerű paraszti öltözetben prezeidált. A fiatal asszonyka le se ülhetett, mert maga hordta be az ételt. Vidáman sürgött-forgott és kínálkozott:
— No, még egy combot, báró ur, komám uram...

— Még abból a rétesből. János ur. Mihály ur.

— Lelkem Katicám, vegyél már, mert az urad se mer addig venni...

A peccenyénél, amint az illik, felállt a báró és felköszöntötte az ő kis keresztfiát:

— Kívánom, hogy büszke lehessen rá! Tizenegyle év múlva katonasorba kerül. Maradjon is azon a pályán, ahol keresztatyja ősei annyi dicsőséget arattak. Hoch, hoch, hoch!

A nagymama nem értette ugyan a báró dikcióját, mert ugyancsak nyakatekert nyelvezeitel volt az megcsinálva, de azt hitte, hogy Péterről, a fiuról szól. Atölelte a nyakát s boldogan, büszkén dicsérette:

— Büszke vagyok rád, Péterkém! Előkelő állásod van, szép családod, báró barátod.

János ur, az egyik vendég tovább tödtötte:

— Nemcsak a néni büszke rá, de mindnyájan! Nagyszerű fia a Péter! Még sokra viszi! Számtanácsos is lehet belőle. Most is ur már.

— Bizony az! Sose is hittem volna, hogy az én fiamból még ilyen ur legyék!

Péter ur ebéd utáni kellemes hangulatban,

A pénzverésnél 20 millió új egy és kétkoronás pénzek verésére kell.

A kereskedelmi tárca.

E tárca kiadásai 88.8 millió koronával emelkednek, a 66 millió bevételi emelkedés azonban inkább csak látszat, mert a kiadások tényleg csak fél millió koronával emelkednek, lévén a többi régi beruházások törlesztése. A vasuti kezelési költségek azért emelkednek, mert 1912-ben 384 kilométerrel több lesz állami kezelés alatt.

Az államvasutak rendes szükségletei 129 millióval emelkednek. Igyekezzünk az üzleti ágat a vasutaknak javítani. Az önkölköselen kezelt vasutakra az államvasutak évenként 25 millió koronát fizetnek rá.

A parti- és tengerhajózást teljesen át akarja szervezni a kormány. A mostan iszerződések teljesen elavultak és megindultak a tárgyalások ezeknek kicserélése céljából.

A pályaudvarok kibővítésére szánt összegek elsősorban budapesti pályaudvarok szűk mivoltáa z oka minden késének, mert a vonatok már az elindulásnál késnek. Mi sem bizonyítja jobban a pályaudvarok túlszűköltségét, mint az, hogy a nyugati pályaudvaron 52 mozdony csak azzal van elfoglalva, hogy tolatással utat csinál a vonatoknak. Ez óriási erő- és munkapazarlás és a dolgon csak az organikus átszervezéssel lehet segíteni.

A posta 4 milliót beruházásban részesül, a központi zalogház kibővítésére 400,000 korona van felvéve.

A földmívelésügyi tárcanál

a hegyvidéki akciók bővítése folytán emelkednek a téték. A folyamatszabályozási kiadások emelkedése lehetővé teszi a Sió és a Sajó folyók hajózhatóvá tételét. (Általános helyeslés.)

A közoktatásügyi tárca

legnagyobb tétele új népiskolák létesítésére, több mint 40 millió korona. (Zajos helyeslés.) Az átmeneti kiadások a tárcanál 3,400,000 koronával emelkedtek, ami főleg a harmadik egyetem felállítására kell.

Kelemen Béla: Három új egyetem kell, akkor csinálnak nemzeti politikát. (Helyeslés a baloldalon. Zaj.)

Lukács László: A népoktatási költségvetésnek érdekes tétele 600,000 korona, a mi az iskolák fűtésére van felvéve. Az iskolák a fűtési segélyt eddig januártól kezdve vehették csak igénybe, minthogy azonban a tanítás — szeptemberben kezdődik, az ingyenes népokta-

egy jól szelelő, hűdős ötös szivart szipakolva, maga is úgy találja, hogy sose hitte volna, hogy ilyen dolga legyen ebben a keserves világban. Az evés utáni jó érzés kellemes hatása alatt elfelejti szegényes életének minden kolduságát, az adósságokat, a váltócskakat, a zalogházakat, a szeggyentelejs kölcsönkéregetéseket, alárendelt hivatali életének rabszolgaságát, a szomorú jelent, a vigasztalan jövőt, mindent s csak azt érzi, hogy isten kegyelméből neké nem kellett szurtos paraszti munkát végezőnek lenni, hanem ur lett, aki királyi hivatalnok és akinek a felesége is királyi hivatalnok kisasszony!...

Hát még mikor a nagymama behozza az ünnepelt kis kölyköt! Akkor pláne magánki-vül lesz a boldogságtól. Az ölébe ülteti a fiát és dalol neki. A többiek is belenótáznak. Csak Mihály ur nem mer notáznai, mert a felesége egyszer már rendre intette, hogy most nincs «a három hetes»-nél, hát becsülje meg magát az uri portán.

A báró ur nagyon keresztbe néz már és Mihály ur feleségét is és a kis háziasszonyt is méltóságos asszonyomnak titulázza:

— Mindig megtévedek — mentegeti magát — azt képzelem, az udvari bálon vagyok.

A nagymama büszkén emelgeti a kis urfit:

— Milgen erős, nehéz gyerek; az apja is ilyen volt én, az én Péterkém.

Péterke büszkén dülleszti a mellét, a mama meg ki nem fogja a dicséreiből. Elmondja atól ceflig az élete hiástóriáját:

— Jól tanult a lelkem mindig. Már akkor látszott, hogy híres ember lesz belőle. Lett is, ugy-e, lelkem!

tás elrendelése óta ezek az iskolák fűtetlenek radfak. (Zaj s mozgás.)

Az új Nemzeti Színház fölépítésére fölvetett 60.000 korona remélhetővé teszi, hogy a kérdés legközelebb megoldásra kerül.

Az igazságügyi tárca

érdekes tétele az, amely a fogva levő egyének kertgazdasági foglalkoztatása céljából van felvéve.

A honvédelmi tárca

már fölveszi két honvédtüzérezred létesítésének költségeit és a gyalog- és lovasezredek legénységének létszámenelése folytán előállott költség-többletet is.

Mielőtt a bevételekre áttérne, néhány perc szünetet kért.

A bevételek.

Szünet után a pénzügyminiszter részletezte a költségvetés várható bevételi többleteit. A dohányjövédéknél az idei áremelésből tíz millió koronát remél.

A posta bevételi többletei 6.280.000 koronát tesznek ki. Míg az államvasutaknál 31 millió 700.000 korona az az összeg, amivel a bevételek emelkednek. Ez főleg a személyi díj-szabás gyökeres revíziójával érhető el. (Zajos helyeslés a jobb oldalon.)

Egy hang a jobboldalon: Ezért nem érdemes bosszankodni!

Lukács László: Ehhez nem fűzök kommentárt. (Hosszan tartó éljenzés és taps a jobboldalon.)

Désy Zoltán: A kommentárt majd megteszszük mi!

Báró Podmaniczky Endre: Egyszer már rosszul sült el!

Lukács László: Az ellenzéknek igaza volt, hogy a véderő költsége nem akar áldozni, ha lehetne állam, mely a maga védelmére nem volna kénytelen erőfeszítéseket tenni. Európa közepén azonban, ahol mi vagyunk, ez nem képzelhető, tehát leghelyesebb az a rendszer, melyet eddig követtünk, a közös hadsereg rendszerének fenntartása. (Helyeslés jobbról, ellentmondás balról.) Mert rendelkezünk oly haderő felett, mely méltó egy nagyhatalomhoz, melyre szükségünk van nélkülük, hogy összes költségeit viseljük.

Ezután a költségvetés összeállításának módjáról szól és kijelenti, hogy a kiadási többleteket emelés nélkül leszünk képesek fedezni (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Bevételek és kiadások reális alapon vannak számítva s meri

A vendégek azonban már nem adtak olyan harsány kitöréssel igazat a nagymamának, mint azelőtt. Csak kelleltenül morogták:

— Lett, lett! Persze, hogy lett belőle valami!

A nagymama ott is hagyja őket, elmegy lefeküdni. Mihályt is haza viszi a felesége. Csak János, az agglegény, meg a báró maradnak.

De Mihály is készülődik; hívja a bárót egy feketére a kávéházba. De a báró még kérdést intéz a házigazdához:

— Nincs még egy üveg borod?

— Bocsássatok meg, de nincs.

— Pedig, ha az ember vendégeket hív, hát legyen bora. De persze, erről csak született urnak van fogalma. No, gyerünk egy feketére.

A házigazdát is hívják.

— Nincs pénzem, nem mehetek.

Mihály megajánl egy feketét, de a házigazda nem fogadja el. Mikor a vendégek eltávoznak, a felesége így szól:

— Már megint megfálattal mindent ezekkel az éhenkórászokkal. Ebből a vacsorából felt volna nekem egy barchet házi ruhára. Olyan vagyok, mint egy cseléd, szégyenlek kimenni az utcára. Mit szólsz erre? No erre felelj.

Müller ur, hogy ne kelljen felelnie, átmegegy a hálószobába s a gyerek ágyacskája fölé állva, nézi a gyereket. Nézi, nézi és motyogja:

— A tanácsos urnak igaza volt. Mi a fenét is örülök én annak, hogy ez a kis koldus már két esztendő. Bár én sose lettem volna két esztendő...

állítani, hogy az államháztartás egyensúlya a jövőben is megoldható lesz. Törekedni kell pénzügyi tartalékok szerzésére, mert csak ezek birtokáért vállalhatunk garanciát, hogy államháztartásunkban zavar nem fog előállni.

Bejeleni végül, hogy a nyugdíjtörvény reformjáról szóló javaslat elkészítését elrendelte. (Eljenzés a jobboldalon.) s így a nyugdíjasok, árva és özvegyek sorsáról is mielőbb gondoskodni fognak. (Taps jobbról.)

Bejeleni, hogy a jövő évre 52663 korona felesleg van premiiáéva és mivel a rendes bevételek 86 millióval haladják meg a rendes kiadásokat, konstatalja azt is, hogy ez azt jelenti, hogy az 1912. évről mérlege a rendes kiadásoknál 42.600.000 koronával kedvezőbb. mint az 1911-ik évi. (Eljenzés és taps a jobboldalon.)

Ezek alapján, midőn a költségvetési előirányzatot betereszti, kéri a Házat, hogy az kinyomattassék, kiosztassék és előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett a pénzügyi bizottsághoz utasíttassanak. (Hosszan tartó élénk helyeslés, éljenzés és taps a jobboldalon. Szónokot számosan üdvözlöik.)

Kossuth Ferenc: A Ház és a közvélemény tájékoztatásul kijelenti, hogy a párt óhajta az, hogy a költségvetés ez év vége előtt meglegyen s elkerüljék az ex-lexet. Eppen ezért a költségvetéssel szemben nem szándékozik semmi kivételes fegyvert használni.

Holló Lajos: (Zaj. Kiáltások: Milyen címen óhajt beszélni?) Mint már gyakran hangzott, most megismétli: bármily közérdekű javaslattal jön a kormány, (Kiáltások jobbról: Nagyon kegyes!) így a költségvetéssel is, nem fogják megakadályozni tárgyalását.

Rakovszky István: Bár nem fogadja el a néppárt a költségvetést, nem fogják mesterséges uton annak tárgyalását megakadályozni.

Elnök: A javaslat a bizottságokhoz utasíttatik. Következik a napirend: a névszerinti szavazás. (Zajos derűtség.)

Debrecen közgyűlése.

Elintéztett tárgysorozat.

Ritka nagy napirenddel bíró közgyűlés volt tegnap Debrecen városának. A tárgysorozatról ítélve azt lehetett hinni, hogy a közgyűlés három napig is el fog tartani, de bizony délután három óratól este nyolc óráig készen volt a törvényhatóság a tanácskozással.

Minden úgy ment mint a karikacsapás. Nagyobb vita, bár a napirenden elég fontos és nagy ügyek szerepeltek, nem igen voltak. Jelentéktelen felszólalások hallatszottak egy-egy ügynél, azonban a megszokott szenvedelmes viták és heves összetűzések elmaradtak. Letárgyalta a közgyűlés a vízvezeték ügyét, elfogadva a tanács és a jog- és pénzügyi bizottság határozatát. Kitzítte a közgyűlés a városatyja választások hatánapját november hó 16-ára. Teljesíti a törvényhatóság a város közönségének egy régi óhaját, hogy a nagyerdőn modern uszodát és korszolypályát létesít.

A város jövő évi költségvetésénél se volt vita. A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el. Csupán a Hortobágy puszta tételénél szó-láltak fel a gazdák részéről Szentesy János és Polgári József, akik a gazdákra rótt terhek csökkentését kérték.

Mint hogy így számos rég huzódó ügy tető alá jutott, a közgyűlés a város sorsa intézésének gondját a jövő hó közepéig elvetette.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

Domahidy Elemér főispán nyitotta meg a közgyűlést, felhívta a bizottsági tagok figyelmét a tárgysorozat egyes pontjaira. Megemlékezett a törvényhatóság elhunyt tagjáról, Sipcs Györgyről és Raics Gyula városi tisztviselőről.

Átiratok.

Ezután a napirend tárgyalása következett. Szabó Elek polgármesteri titkár a polgármester havi jelentését olvasta fel, melyet tudomásul vettek.

Majd előterjesztette, hogy a belügyminisz-

ter kifogásokat tett a Piac-utca 26—28. sz. telkeken építendő városi épületek egyes része ellen. A közgyűlés megbizta a tanácsot, hogy a miniszternek a kellő fevilágosításokat adja meg.

A kereskedelmi miniszter az állami beruházásokról szóló törvénynevei engedélyezett 43 millió korona hiteiből a város részére folyósított utépitési segélyösszegek ellenében az utadó alap birtokában levő nem jövedelmező 160 ezer korona névértékű nagylétei vasuti részvényeket engedje át.

A közgyűlés Fejér Ferenc dr. Aczél Géza fő mérnök és Jánosi Zoltán felszólalásai után a részvények átengedése mellett döntött.

A földmívelési miniszter a Hortobágy puszta öntözésére kihatandó 3000 hold terület ügyében a szerződést leküldte a városhoz. Időközben Kubik Gyula mérnök tett ajánlatot a városnak a Hortobágy hasznosítása ügyében. A tanács azt javasolja, hogy a tárgyalás és előkészítés végett az ügy adassék vissza.

Fejér Ferenc dr. kijelentette, hogy a Kubik ajánlata nem biztosíték a városra nézve. Legokosabb az állami kincstárak szerződni.

Freund Jenő a napirendről kéri le venni az ajánlatot.

A közgyűlés a tanács javaslata mellett döntött.

Abauj Tornamegye a mértékhitelítés ügyében intézett feliratot a kereskedelmi miniszterhez. A feiratot pártolás céljából megküldte Debrecennek is. A közgyűlés hasonló szellemű feliratot intéz a miniszterhez.

Miskolc a szomszédos forgalmi díjtételek emelése ellen irt fel. Pártolják.

Sopronmegye a Lajta folyó szabályozása érdekében irt fel. Hasonlóvá fordul a város is a kormányhoz.

Zemplénmegye a megyei pótadók kérdése és beszedése körüli eljárás szabályozását kéri. Pártoló felirattal látják el.

A legtöbb adótfizetők 1912. évi névjegyzéke elkészült. A tanács bemutatta azt a közgyűlésnek. Tudomásul vették.

Városatyja választások.

A választott törvényhatósági bizottsági tagok közül számosaknak lejárt december végén a mandátuma. Új választást kell elrendelni. A tanács a választás hatánapját november 16. napjára kéri kitűzni.

Révi Nándor a választásokat december 18-ára kívánja kitűzteni.

Kovács József polgármester a törvény szakaszaihoz tartja magát. Kijelenti, hogy minden város hamarabb választ decemberről. A tanács javaslatát kéri elfogadtatni.

Jánosi Zoltán nem lát differenciát abban, hogy a gyakorlattól eltérően novemberben legyen a választás. Nem lesz nagy baj, ha a régi terminust nem tartják meg.

Szavazásra kerülven a sor, a többség a tanács javaslata mellett nyilatkozott meg.

Új tisztviselők.

A városi kiadói állás megüresedvén, a választást elrendelte a közgyűlés. A beadott pályázatok elbírálására a kijelölt bizottságba kiküldettek Somogyi Pál, Muraközy László és dr. Fráter Imre. Domahidy Elemér főispán Jánosi Zoltánt, Szilágyi Imrét és Peczkó Ernő drt bizta meg. A dkandidáló bizottság a következőképpen ejtette meg a jelölést: Első helyen Nagy Lajost, második helyen Ferenczy Zoltánt, harmadik helyen Szatmáry Károlyt és negyedik helyen Iklódy Jánost.

A közgyűlés egyhangulag Nagy Lajost választotta meg.

A megüresedett irodatiszti állásra Dömösdy Kálmán irodatisztet választották meg egyhangulag.

Az irnoki állásra Kiss Kálmán választotta meg közfelkiáltással.

Ezután a megválasztott új tisztviselők a szokásos formák között a hivatali esküt letették.

A vízvezeték.

Burger Péter dr. napirend módosítást indítványozott. A közgyűlés helyt adott az indítványnak és a névszerinti szavazások helyett a vízvezeték ügyét tárgyalta.

Tóth Emil dr. ismertette az ügyet. Előadta, hogy a pályázat szabályszerűen meghir-

dettett. 26 ajánlat érkezett be. A szakértők és a vízvezetési bizottság ajánlata alapján a tanács a legolcsóbb ajánlattevőket bizta meg. A tanács határozata ellen öt felebbezés érkezett be. A tanács fellegását, valamint a jog- és pénzügyi bizottság álláspontját közöltük már ebben a kérdésben. Az tudniillik, hogy a munkálatok elvégzésére a Knuth-cég érthetetlen viselkedése miatt a közgyűlés a tanácsnak adjon felhatalmazást, hogy a vízágritási és vízmű társasággal kössön szerződést.

Burger Péter dr elfogadja a javaslatot, de kér intézkedést, hogy a munkálatok minél előbb végeztessenek el.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát.

A költségvetés.

Ezután a város 1912. évi költségvetését tárgyalták. Vargha Elemér dr tanácsnok terjesztette elő a nyomda és világítási vállalatok költségvetését. Egyhangulag elfogadták.

A házipénztár költségelirányzatának általános tárgyalásánál Révi Nándor tett megjegyzéseket. Takarékoskodik ajánl a jövő évben elkészítendő költségvetésnél, és kívánja a jövedelmek fokozását. Azt indítványozza, hogy a felügyelő bizottság három tagját bővíttessék és a bizottság nézze át az utóbbi öt évi zárszámadások átvizsgálásával bizassanak meg, hogy a város közönségének teherbíró képessége megállapítható.

Márk Endre nem járul hozzá az indítványhoz. Szerinte nincs szükség a felügyelő bizottság kibővítésére, mert a bizottság alapos munkát végzett a múltban s végez a jövőben is.

Révi Nándor újabb felszólalása után Kovács József polgármester nyújtott felvilágosításokat arra nézve, hogy a felügyelő bizottság a feladatát pontosan elvégzi.

Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Ezután a költségvetés egyes tételeit tárgyalták a közgyűlés.

A Hortobágy tételénél Szentessy János ki fogásolja, hogy a legeelőbb 20 ezer koronával felemeltetett.

Jánosi Zoltán kifejtette, hogy a Hortobágy a jelenlegi állapotában nem maradhat. Jogtalanságnak tartja, hogy ilyen nagy birtok, ki nem használása miatt az egész város közönsége fizesse a pótdót. A hasznosítással nem akarja a város az állattenyésztést megakadályozni, sőt inkább fejleszteni.

Polgári József amellett van, hogy a 20 ezer korona töröltessék.

Szentessy János: A Hortobágy a gazdaközönség elsősorban!

Kovács József polgármester: Tiltakozik ezen kijelentés ellen.

Polgári József szerint téves az a nézet, hogy a gazdaközönség nem akar haladni. Ez nem áll, mert a gazdák igen is azon vannak, hogy a város fejlődjék, de ezért nem kell nagy kiadásokkal terhelni a gazdákat.

A közgyűlés ezután a többi összes tételeket elfogadta s a főispán öt perces szünetet rendelt.

Névszerinti szavazások.

Ezután a névszerinti szavazások megejtésére tért át a közgyűlés. Szavaztak narmadizben id. Prém Ferenc és neje Ajtó-utca 15. számú házastelke megvétele felett, továbbá Bihari István Rakovszki-utcai házának megvétele és a tüdőbeteg szanatórium céljaira szolgáló nagyerdői terület átengedése felett. A többi névszerinti szavazásokat nem ejtették meg.

Tudomásul vették a közigazgatási bizottság 1911. év első feléről szóló felterjesztést. Az esküdtek 1912. évi alaprajstromának egybeállítására hivatott összeíró küldöttségbe kiküldték Debreczeni Lajos, Rick Antal, Török Gábor és Polgári Bálint bizottsági tagokat.

Választás útján töltötték be a vízágritási vállalat felügyelő bizottságában megüresedett helyet. A közgyűlés Rother Ernőt választotta be. A köztisztviselési és fuvarozási vállalat szavazatát módosították s a felügyelő bizottságba Magoss György t. főügyészt és Rostás István főkapitányt felvették.

Az állatorvos egyesület székházát akar építeni. Segélyt kér. A közgyűlés 100 koronát szavazott meg.

Segélyek, adományok.

A város tanácsa előterjesztést tett, hogy egy modern uszodát, és korcsolyapályát létesít a város. A közgyűlés 200 ezer koronát szavazott meg e célra. A tervek szerint az uszoda a nagyerdőn lesz s a drezdai híres hullámfürdő mintájára lesz berendezve. Télen a medence korcsolyapályául fog szolgálni.

Domahidy Elemér főispán indítványt tett, hogy a tanács bizassék meg már az idén egy korcsolyapályát létesítésével.

Aczél Géza szerint az idén aligha lesz ez lehetséges.

Fráter Imre dr kijelenti, hogy a korcsolyapályát kevés összegbe kerül.

A közgyűlés a főispán indítványát elfogadta; az uszoda létesítését is elhatározta.

A mentőegyesület céljaira szolgáló segélyt 936 koronával elfemelte a közgyűlés. A hírlapírók nyugdíjintézetének Szeged város megkeresésére ötszáz koronát szavazott meg.

Elfogadták Fejér Ferenc dr indítványát, hogy a város létesítsen ösztöndíj alapot, melyből évenként 1000—1000 koronával két fiatal debreczeni gazdát külföldi tanulmányra küld.

A népiroda egyesület 1000 korona segélyt és a városházán helyiséget kért a várostól. A tanács 600 koronát javasolt megadni, a helyiségre nézve pedig azt indítványozta, hogy a város valamelyik házában adják meg.

Márk Endre a helyiséget a városházán kéri átengedni, mert a népiroda nagyon fontos intézmény s ha ez nem volna lehetséges, akkor ne 600 koronát, hanem 1000 koronát szavazzanak meg.

A közgyűlés ily értelemben döntött.

A Csokonai-kert.

A Csokonai- és Emlék-kertek gondozása ügyében a város tanácsa tárgyalást folytatott a Csokonai-körrel. A tárgyalás eredménye az, hogy a kerteket a város veszi kezelésbe. A Csokonai-kert rendezéséhez 2500 korona szükséges, amit a közgyűlésnek kell megszavazni. Bemutatta a tanács a kert rendezésének terveit. E szerint a szobor körüli rész ki lesz aszfaltozva s a közlekedésre a kert egy részét átengedik.

Révi Nándor szerint parkot nem kell létesíteni a szobor körül.

Fráter Imre dr elmond egy tervet, amely szerint a szobor tétessék el a jelenlegi helyéről a Darabos-utca torkolatába s akkor a terület egészen a közlekedésre lehet használni. Az ut egyenesebb lesz s jobban rendezhető a városnak e része.

A közgyűlés többek elszóialása után a tanács javaslatát és tervét fogadta el.

Elfogadták az utadó alap pénztár zárszámadását, majd megszavazták a köztisztviselési és fuvarozási vállalatnak 21 ezer korona költséget a már engedélyezett 50 ezer koronán felül. Elhatározták, hogy a szükséges beruházásokra a nagy kölcsön utolsó részétét felveszi a város.

Köszönettel tudomásul vette a közgyűlés, hogy Lőkóvics Artur muzeumigazgató a kulturpalota dísztermének díszítésére 5000 koronát adományozott.

Néhai Szilágyi Károlyné alapítványáról oklevelet tudomásul vették.

A József kir. herceg-utcai óvodánál felmerült építési költségeire 41 ezer korona törlesztés kölcsönt vesz a város.

Vételek és eladások.

A pénzügyi palota rég huzódó ügyében is döntés történt. A város 500 ezer koronáért megveszi a kincstártól a jelenlegi pénzügyigazgatóság telkét s a Kossuth-utcán a 12—14. sz.

telkeket eladja a kincstárnak négysszögökenként 400 koronáért.

A Perge-féle földet eladták Kövendy Domosknak 3500 koronáért.

Suba Sándor és neje Hadházi-utcai lakosok a házukat felajánlották megvételeire. A mérnöki hivatal becslése szerint 15.336 koronát ér a ház. Ennyit ad érte a város.

Oláh Imre a Széchenyi-u. 20. sz. házat 130 ezer koronáért adná. A város hajlandó 100 ezer koronát adni.

Márkus Miksa a Vendég-utca 4. számú házat akarja eladni 12 ezer koronáért. A város 5648 koronát hajlandó megadni.

Elutasították a Gazdák Bankját a városi faraktár mellett lévő föld eladásának ajánlatával.

Kisebb ügyek.

A rendőrségi palotát a város a Kossuth-utcán építi fel. Pavlovits Károly a szomszédos 20—22. számú telkén utcát akar nyitni. Ezért a városhoz fordult ajánlatával. Debreczen az utcanyitáshoz megadja a területet, de ugyanannyit kíván Pavlovitstól is. Ezenkívül kikötötte a tanács, hogy a rendőri palota tervét Pavlovits ingyen készítse el. Pavlovits utólag kijelentette, hogy hajlandó a tervek elkészítésére, s így a közgyűlés is hozzájárult a többi feltételekhez.

Elfogadta a közgyűlés a nyilvános vigalmak, mutatványok és más előadásokról szóló szabályrendelet módosítását és így Debreczenben télen is lehet orfeumei előadásokat tartani.

Rostás főkapitány az automobil bérkocsik viteldíjtételének megállapításáról és a taxi behozataláról tett előterjesztést. Egyben elfogadta a közgyűlés azt az indítványt is, hogy a bérkocsik száma 50-nel szaporíttassék. Lesz 25 egy és 25 kéttogatu bérkocsi.

Révész Vilmos s társai a Morgó-utca nevének megváltoztatását kérték. Az új elnevezés Bánffy Dezső-utca lesz. A Kerekes-telep Tibor-utca megváltását a közgyűlés későbbre halasztotta, a majd a kertügyi ügyet tárgyalják.

Ezután még néhány kisebb ügyet tárgyalt a közgyűlés. Szabadságolási és nyugdíjazási kérelmeket intézett el a közgyűlés s a közgyűlés este nyolc órakor véget ért.

Az elveszett és megkerült gyűrű.

„Megloptak a Bikában!”

Nagy garral nyitott be az ügyeletes rendőri tisztviselő szobájába Irányi Gyula kereskedő. Lelkendezve adta elő, hogy meglopták a Bikában.

— A 8-as számú szobában voltunk szállva a feleségemmel. Egyszerre csak azon vettük észre magunkat, hogy feleségem drága 600 koronás briliáns gyűrűje elveszett. Kerestük mindenfelé; tüvé tettük érte az egész szobát, de nem találtuk sehol. Fogalmunk sincsen róla, hogy ki lophatta el. Feleségem, jóformán ki sem mozdult a szobájából. Senkivel sem érintkezett. Nagyon kérem tessenek szigorú vizsgálatot tartani. Egészen kétségbe vagyok esve, nem tudom, hogy mi lesz a feleségem kedves és drága gyűrűjével!

Mihályi István rendőrbiztos kapta magát és a scherlokholmesi rejtély kiderítésére indult. Nyomozott, nyomozott — de eredmény nélkül. Semmi olyan körülményt sem talált, amely nyomra vezethetett volna a gyűrű eltűnése körül. A mi derék biztosunk lehangolva tért vissza a rendőrségre. Lehangolta az eredménytelenség.

Simon Miklós rendőrkapitány meg is pirongatta:

Ügyetlen voltál Pista öcsém. Nem kerítettél meg a gyűrű tolvajt! Ugyesebb ember kellett volna oda.

Debreczen város legolcsóbb bevásárlási forrása a budapesti

Naponta érkeznek meglepő szép újdonságok! Megtekinthető vételkényszer nélkül! Pontos, szolid kiszolgálás!

Csipkeáruház

Fiók üzlet Sas-utca 4. sz. Kizárólag alkalmi vételek.

Kérem a cégre ügyelni CSIPKEÁRUHÁZ.

Mihály István kedvetlenül hűmögött:
— Hát hiszen... Az ördög vigyen el mindenféle gyűrűt. Én nem hiszek az egész dologban.

A derek biztosnak igaza is lett. Amilyen loholva jött a meglöpött kereskedő nemrég a rendőrségre, épp úgy sietett most is a jó hírrel:

— Meg van már a gyűrű! Illetve el sem veszett. Megtaláltuk nagy keresés után. Kötelességemnek tartottam azonnal bejelenteni. Ne fájadjanak tovább az urak a keresésével.

Most aztán Mihályi rendőrbiztos kerekedett felül:

— Hát nem megmondtam, hogy nem lopták el a gyűrűt. Ha én nem találom meg a tolvajt, hát ugyan ki találja meg akkor?

Miklós bátyánk ravaszul mosolyogva a bajsza alatt jegyezte meg:

— Ezer szerencséd Pista öcsém, hogy nem lopták el, mert akkor sem találd volna meg a tolvajt, ha tényleg megesett volna a lopási kalamajka azzal az átkozott gyűrűvel.

DEBRECENÉ AZ EGYETEM

**A nagyküldöttség
előtt nyilatkozni
fog a kormány.**

Baltazar Dezső felhívása.

A harmadik egyetem felállításának a kérdése úgy látszik, hogy végre mégis csak Debrecen javára fog eldőlni.

A «Debrecen» volt a legelső, ahol napvilágot látott komoly formában az a hír, hogy mi kapjuk meg az egyetemet. A mi értesülésünket erősíti meg az a komoly, fővárosi forrásból származó hír, hogy a kormány Debrecen mellett döntött és a nagy küldöttség előtt fog véglegesen és határozottan nyilatkozni.

Fontos eseménye még a mai napnak, hogy Baltazar Dezső püspök a tiszántuli református egyházkerület vezető embereihez felhívást intézett, amelyben felkéri őket, hogy a Debrecen nagy küldöttségében, amely az egyetem érdekében utazik fel a fővárosba, — minél számszerűbben vegyenek részt.

Tóth Lajos

miniszteri tanácsos nagy elővigyázattal nyilatkozott a debreceni egyetem ügyéről.

Egy fővárosi újságíró ellátogatott a kultuszminiszteriumba, hogy a harmadik egyetem ügyének állásáról információt szerezzen. Beszél Tóth Lajos miniszteri tanácsos ural, az egyetemi ügyek referensével, aki a következő szűkszavú nyilatkozatot tette:

— Hogy melyik városé lesz a harmadik egyetem, arról beszélünk most még nem szabad, nem is lehet. Döntés még nincs, de annyit elárulhatok, hogy a várható kérdés végleges megoldása már csak napok kérdése. Néhány nap múlva meg lesz a döntés és természetesen nyomban nyilvánosságra is hozzuk az eredményt.

Molnár Viktor

államtitkár is felkereste fővárosi tudósítónk, a ki azonban szintén a hivatalos titok diszkreciójába burkolózott:

Nem árulhatok el semmit, — mondta — Annál kevésbé, mert az egyetemi ügyek nem tartoznak hozzám, és így hivatalos tudomásom nem is lehet a dolgokról. De ha mint magán embert kérdeznék, hogy nekem is aza s ejtésem, hogy a harmadik egyetemet Debrecen kapja meg.

A nagy kérdés

közel van hozzá, hogy dűlőre jusson. A végleges megoldás most már csak előre nem látott meglepetések, véletlenek közrejátszásán fordulhatna meg. És ezekről a véletlenekről nagyon autentikus helyről a következő érdekes felvilágosítást kaptuk.

— Elvben elhatározott, hogy az egyetemet Debrecen kapja meg. A miniszterium Debrecen mellett foglalt állást. De e mellett pontosan és részletesen kidolgoztak két másik javaslatot is, amelyek közül az egyik Pozsonynak, a másik Szegednek itéli oda az egyetemet. Hogy a három javaslat közül az utolsó pillanatban melyiket veszik elő, az tisztára a politikai helyzet-től függ, attól, hogy a kormány az adott politikai helyzet mellett melyik város dotálását tartja magára nézve legkedvezőbbnek. Ha Tiszának kell tetszeni: az egyetem Debrecené lesz. Ha opportunusabb Bécs kedvében járni: az egyetem Pozsonyé. — Míg a hajdani koalíció Szegedet pártfogolja... A legközelebbi napok politikai eseményei fogják kimondani a végső szót, hogy a három javaslat közül melyik lesz valóssággá és hogy a három város közül melyik kapja meg a harmadik egyetemet...

A monstre küldöttség

előkészítése is nagyban folyik. Dr Baltazar Dezső püspök a tiszántuli református egyházkerület vezető embereit, az egyházmegyék és egyházközségek elnökeit, a ref. középiskolák igazgatóit és tanárait, valamint a tanítótestületeket is be kívánja vonni e küldöttségbe s ezért az érdekeltekhez a mai napon a következő felhívást bocsátotta ki:

«Hajduvármegye és Debrecen sz. kir. város részéről a Debrecenben felállítandó egyetem érdekében monstre küldöttség fog a nagyméltóságú Vallás és Közoktatásügyi Miniszterium elé járulni. Mivel tiszántuli egyházkerületünk ügyei szoros viszonyban vannak ezen egyetem ügyével, elnöktársam Öméltóságával együtt óhajtanónak tartanánk, hogy kerületünk minél nagyobb számban volna képviselve e küldöttségben.

Felkérem azért, méltóztassék odahatni, — hogy e küldöttségben a bölcs vezetése alatt álló egyházmegye községei, intézetei, egyesületeiből minél nagyobb számmal vegyenek részt. E célból helyén valónak tartanánk, ha a küldöttség utiköltsége a rendelkezésünkre álló pénztárból térítettnek meg. A tisztelgés idejéről később fogunk teljesen pontos értesítést küldeni.

Teljes tisztelettel vagyok

Debrecenben, 1911. okt. 12.

Dr BALTÁZAR DEZSŐ,
püspök.»

A püspöki felhívásra minden bizonnyal a tiszántuli egyházkerület is nagy számmal lesz képviselve a küldöttségben, melynek fényét is nagyban fogja emelni a kerület tényezőinek az elnökség élén leendő megjelenése.

A döntést

a kormány minden valószínűség szerint már a monstre küldöttség előtt meg fogja hozni. Biztos értesülésünk van róla, hogy a döntés eredményét a debreceni nagyküldöttséggel fogja a kormány hivatalosan közölni.

Az egyetem ügyének ezt a biztató fordulatát örömmel vesszük tudomásul Debrecenbe és most már fokozottabb erővel kell rajta lennünk, hogy a monstre küldöttség minél imponzansabb legyen.

A küldöttség utja lehet, hogy mindjárt meg is hozza Debrecennek — az annyira vágyott egyetemet.

SZÍNHÁZ.

Október 13-án, pénteken: B)

EZRED APJA.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Monézy Leon és J. Durieux. Rendező: Kassay Károly. Karnagy: Schusztér József.

SZEMÉLYEK

Boutin ezredes: Székely Gyula. — Parallele hadnagy: Bérczy Ernő. — Dorjeau kapitány Kelemen Pál. — Poileux tiszti szolga: Ligeti Lajos. — Gelinotte, közjegyző: Kemény Lajos. — Chavrilon: Szilágyi Ernő. — Eartial bácsi: Zilahy Gyula. — Morris: Kassay Károly. — Henry borbély: Békéssy Antal. — Miss Gitta Borbély Lil i. — Chavrilonné: Guthy Sarolta. Lucienne: Csanádi Irma. — Gelinottené: Papp Etel. — Henriette: Uti G.

Heti műsor:

Pénteken: Ezred apja, énekes bohózat "B" bérlet.
Szombaton: Ezred apja, énekes bohózat "C" bérlet.
Vasárnap délután: Iglói diákok, daltjáték.
Vasárnap este: Ártatlan Zsuzsi, operette (premier) Kis bérlet.

Ezred apja. Ma este kerül színre Monézy és Durieux kitünő énekes bohózata, melynek a héten volt a bemutatója. A rendkívüli mulattató bohózat iránt általános érdeklődés mutatkozik. Székely pompás karikatúrája, Borbély Lili és Kassay Károly apache tánca, Bérczy, Kemény, Csanádi Irma kitünő szerepei műsoron tartják a darabot.

Vasárnap délután. Mérsékelt helyárrakkal vasárnap délután az «Iglói diákok» énekes diákörténet kerül színre. A bájos darab hosszabb pihentetés után most teljesen új betanulással kerül műsorra.

Ártatlan Zsuzsi bemutatója. Vasárnap este ismét szenzációs operette premierje lesz a debreceni színháznak. A cigány szerelem, Luxemburg grófja, és Elvált asszony operettek sikerével párhuzamos értékű diadalt várnak az igazgatók az «Ártatlan Zsuzsi» operettől, s mint egyik-másik vidéki színház híreiből halljuk, mindenütt a legteljesebb mértékben megfelelt a kitünő perett a várakozásnak. — A társulat nagy ambícióval készül a bemutatóra. A kettős kiosztásban a bemutatón Belezny Margit játssza a címszerepet, kinek ez lesz egyszersmind a debreceni debutja. — Az operettnek kiváló fülbemászó énekszámain kívül igen mulattató librettója van, melyet élénken tarkítanak a sok ügyes táncok. Az újdonságot Kassay Károly rendezi és Mártonfalvy György karnagy vezényli. Az «Ártatlan Zsuzska» egymásután négy szer an műsorra tüvzve.

ÚJDONSÁGOK

A 'Debrecen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

Aszfaltbetyárok.

A nyüzsgő őszi korzón találkozunk ezzel a tipussal. Az aszfaltbetyárság nemes cehe virágozik manapság. Érdekes egy típus! Az aszfaltbetyár hazája a korzó, áliomáshelye a maf-lasarok. És ha közeleg egy bájos nő... Ez az aszfaltbetyár ideje: rácsap hirtelen az ádozátára. Nem törődik vele, hogy kicsoda. Az égből leszállott Szűzmáriának is a sarkába szegődne és szentelenkednék vele, addig, amíg végre a Madonna kifogyna a türelemből és pofonvágná az aszfaltbetyárt, vagy valami védemezőt vélné a bátor fráter felfedezni a láthatáron — és megugrana. Mert kérem az aszfaltbetyár a leggyávább teremtés a világon. Csak a védtelen nőekkel szemben hatalmas. Sunyi és gyáva! ez hozzátartozik egy igazi aszfaltbetyár jelleméhez.

Vajjon mi jutatta az eszembe az aszfaltbetyárokat? Csak úgy véletlenül elmélkedek nagy általánosságban ezekről a derék emberekről. Oh dehogyan kérem! Debreczen, a debreczeni korzó az aszfaltbetyárok valóságos éldorádója. Ugy látszik, hogy nincs már ellenük semmiféle védelem. Ők szabadon inzultálhatnak minden ártatlan leányt és védteien asszonyt. Valóságos botrány már, amennyire ezek a szemtelen fráterek vetemednek. Elálják az utat haramiák módjára és jaj annak a szegény nőnek, akit a sors akarata ellenére arra visz! Jobb azokat a megjegyzéseket nem hallani, mint megütközni rajtuk, mert még egy viziló is elpirulhatna hallatukra. Ilyen és még külön inzulitásoknak vannak kitéve a debreczeni hölgyek. Az aszfaltbetyárság virágkorát éli a korzón. És kik ezek a szemtelen fráterek, ezek a sehonnai aszfaltbetyárok? Ritka kivétellel lézengő fráterek. jött-ment alakok, kétes ekszisztenciák; a kiknek üres a fejük, de szépen vasalt a nadrágjuk és cilinderükön tündököl az őszi verőfény. Nagyon, de nagyon el van szaporodva ez a típus most Debreczenben. A mi hibánk, a mi bűnünk, hogy a tisztességes társadalom szégyenei így uralkodhatnak. Nincs büntetése az aszfaltbetyárságnak. Ha nincs törvény, nincs paragrafus, nincs rendőrség ellenük, minden jóérzésű és tisztességes ember lenne arra hivatva, hogy megvédje nőinket az ilyen inzultusoktól.

— **A városi választások.** Debreczen város tegnapi közgyűlése az év végén a törvényhatóságokból kilépő városi választásának határmeghatározását az évi november hó 16-ára tűzte ki. A törvényhatóság tagjai közül a következőknek jár le az év végén a megbízatásuk:

I. A Csapó-utcai részen: Bácsi András, Bihari István, Kovács János, Geréby Pál, ifj. Svartz Vilmos, Varjas Sándor, Böszörményi Imre.

Péterfia-utcai része n: Márton Imre, dr Nagy Zsigmond, Pálfi Ferencz, Török Péter, Jóna János, Kozma László és Thieszen Artur.

III. Hatvan-utcai részen: Kovács Lajos, Mike Ferencz, Nagy Pál, Polgári József, Sarkadi Ferencz, Szatmári Ferencz, Szilágyi Bálint, Salánki Ferenc, Hütter Károly dr.

IV. A Piac-utcai részen: Balkányi Miklós, Csanak János, gróf Degenfeld József, ifj. Horváth János, Kaszangitzky Endre, Márk Endre, dr Popper Lajos, dr Tóth Kálmán, és dr Eröss Lajos.

V. Varga-utcai részen: Éritz Ernő, Harsányi Gusztáv, Jánosi Zoltán, Ekstein Márk, Révi Nándor, Pálfi Gábor, Poroszlav László és Zelinger Ede.

VI. Községi-utcai részen: Alföldi Gábor, Dicsőfi József, Fésüs Lajos, Kelemen Gábor, dr Körössy Kálmán, Pető István, Polgári Márton, Rochlitz Arthur.

— **Uj t. b. városi főügyészek.** Domahidy Elemér főispán tegnap a közgyűlés után két érdekes kinevezés híret közölte a közgyűlésnek. A főispán Debreczen város tiszteletbeli főügyészeül kinevezte Keresztessy Kiss József drt és Szikszay Szabó László drt, a debreczeni ügyvédi kar e két nagy tehetségű és szimpatikus tagját. Az új tiszteletbeli főügyészeknek számosan gratuláltak.

— **Gyűlések a kollégiumban.** A főiskola tápintézeti bizottsága pénteken délután három órákor a kollégiumban gyűlést tart, melyen az előadói betérjések, a tápintézet 1912. évi költségvetése, intézkedés a kórházi betegek élelmezése tárgyában, a tápintézeti gazda fizetésrendezése és a jelenlegi tápintézeti személyzet állandósítása kerülnek tárgyalás alá. A jogász ifjúság körében alakult Segítő Egyesület tegnap délután tartott gyűlésében a betérjesszett pénztárosi és könyvtárosi jelentéseket tudomásul vette s folyó ügyeket tárgyal.

— **Vasuti díjszabási tanfolyam Debreczenben.** A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének debreczeni fióka már több évben tartott vasuti díjszabási tanfolyamot, amely minden alkalommal igen kiváló sikerrel és a tanfo-

lyam haligatóira gyakorlatilag igen előnyösen végződött. Most a Gyáriparos Szövetség a debreczeni Kereskedő Társulat hozzájárulásával újabb rendez ily tanfolyamot. A tanfolyam fő tárgya lesz a vasuti üzletszabályzat, a díjszabási határozmányok helyi és kötelei díjszabások ismertetése, gyakorlati példák részletes feldolgozásával. Az ismeretek előadására ez évben is Gál Samu máv. üzletvezetőségi tisztviselőt, a kiváló tarifeurt nyerték meg. Ezenkívül vasuttörténeti és a vasutakkal kapcsolatos némely gyakorlati fontosságú közgazdasági kérdéssről tart néhány órán előadást dr Rácz Lajos, kereskedelmi- és iparkamarai segédtitkár, a helybeli állami közigazgatási tanfolyam tanára. A tanfolyam november elején kezdődik, megnyitási ideje a hallgatóságga együttesen meghatározva, hasonlóképp közösen lesz megállapítva a hetenként 2 este tartandó előadások időpontja is. A tanfolyam 2 hónapig tart, a hallgatók esetleges kíváncsiakra azonban díjtalanul meghousszabbítandó. A tanfolyamra jelentkezhetni lehet október hó 31-ikéig a Kereskedelmi- és Iparkamara hivatalában. (Fő-utca 69., I. em.) A tanfolyam részvételi díja ez évben is 30 korona, mely jelentkezéskor fizetendő. A tanfolyamon részvétel gyakorlatilag különösen előnyös a kereskedelmi- és ipari alkalmazottaknak, de mindazoknak is, akik bármily hivatásban valamely vonatkozásban vannak a vasuti forgalommal.

— **Az zr. i. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a folyó hó 13-án beálló S. Mini Aceresz ünnep alkalmából a Deák-Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet következő órákor, holnap, szombat délelőtt fél 9 órákor, délután 4 és este fél 6 órákor, vasárnap délelőtt fél 9 órákor és délután 4 órákor. Köznapokon további rendelkezésig, reggel egyegyed 7 órákor és este egyegyed 6 órákor.

— **Áthelyezés.** A hivatalos íap közli, hogy a vallás- és közoktatási miniszter Strifier Ferenc kath. gymnáziumi tornatanárt az aradi kath. főgymnáziumhoz helyezte át.

— **A Csokonai-kör választmányi ülése.** — A Csokonai-kör október hó 14. napján szombath délután fél 5 órákor választmányi ülést tart, amelynek tárgysorán a következő ügyek szerepelnek: 1. Jelentés a tisztikar és választmány kiegészítéséről. 2. A Csokonai- és Emlek-kerl átadása. 3. Birálók választása a Lőkövits- és Telegdi-Kovács-féle pályázatra. 4. A felolvasó ülések előkészítése. 5. Jelentések. 6. Folyó ügyek.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a folyó hó 14-én a Deák-Ferenc-utcai templomban tartandó «Mazkir»-ral egybekötött «Haskoma» reggel fél 7 órákor, a délelőtti istentisztelet alkalmával a «Mazkir» és az azt megelőző hitszónoklat fél 11 órákor fog kezdődni.

Szines riportok.

Apróságok innen-onnan.

A debreczeni járásbírósnál egy becsületsértési pert tárgyaltak. Tetteges becsületsértésről volt szó. A panaszos lakonikus rövidséggel mondotta el a történeteket.

— Tíz koronát kértem a vádlottól kölcsön és ő erre öt pofont akart nekem adni.

— Csak akart adni.

— Igen.

— Megfenyegette önt azzal, hogy először pofonvágyja?

— Nem.

— Hát akkor honnan tudja, hogy éppen öt pofont akart adni?

— Kérem, hiszen ha hatot akart volna adni, akkor nem állt volna meg az ötödiknél.

A Piac-utca egyik fényes palotájában a múlt héten este két pofon csattant el. Gyöngéd női kéz adta és még gyöngédebb női arc kapta. Nagy társaság előtt történt a dolog. Estély volt a háznál, mert a házikisasszony félig-meddig az eladólányok sorába került.

A kisasszony rendkívül szende, sokat piroló, jó magaviseletű leány, a máma büszkesége. Nem is beszél másról a háziasszony egy fiatal bankdirektornak, mint a leánya fehérségéről.

— Nézze, igazgató ur, épp ott ül. Bemutatott neki.

Odalépnék a fiatal leányhoz, aki egy ifjuval beszélget. A dialógus következő volt kettőjük között, amikor a máma és a bankdirektor oda-
lépett:

— Mit szól Lilikéhez? — mondja az ifju.
— Menyire meghizott.

— Igen, — csipogta a leány. — A hatodik hónapban van.

Erre csattant el a két pofon.

A debreczeni színház egyik rendezője híres az őszinteségéről. Amikor ez az ur már nagyon vastag szállóigéket kezdett a szereplők fejéhez vadosni, panasza mentek az igazgatóhoz. Társulati ülést hívtak össze és azon kimondották, hogy a rendező minden gorboságért egy koronát fizet a segélyperselybe.

A következő próbákon a rendező türtőztette magát; mikor azonban a primadonna eljátszotta nagy jelenetét, dühbe gurult és kirántott a zsebéből egy huszkoronást.

— Lá'od ezt? — kiáltotta a primadonnára.

— Lá'om, — felelte a színház csillaga meglepetve.

— Naitát, most olyant gondoltam, magamban, hogy ennyit kellene fizetnem. Majd ha fagy! Hogy nektek legyen pénzetek! Inkább nem szólok és a pénzt magam költöm el.

TÁVIRATOK.

Inog a kínai trón.

London, okt. 12. Pekingi táviratok hírlül hozzák, hogy a lázadás sohasem volt olyan veszedelmes, mint most és ha a jelek nem csalnak, akkor a mandsu-dinasztia napjai megvannak számlálva. A lázadók modern fegyverekkel vannak felszerelve s ezek azok a csapatok, amelyeket európai tisztok képeztek ki. Sangpiao tábornok, kit a lázadók bombával megöltek, a kínai hadsereg legkiválóbb parancsnoka volt. A forradalmi mozgóamban még a jobbmodu néprétegek és az intelligens elemek is részt vesznek. Vuccsanban a lázadók felgyújtották az állampénztárt és az alkirály palotáját. Temérdek papirdolár hamvadt el, pedig ebben a tartományban ez az egyetlen fizetési eszköz és gazdasági válság fenyeget. A pekingi kormány 30 ezer főnyi katonaságot küldött a lázadók ellen. Ezuttal a forrongás nem veszélyezteteti az európaiakat.

Lemészárolt olaszok.

Róma, október 12. A Stefani-ügynök-ség jelenti Alexandriából: Sola volt hodieidai olasz konzul, aki itt áttutazóban van, közli, hogy értesülése szerint a hedzsrazi vasut-építési munkálatoknál fogalkoztatott husz olasz munkást a törökök Karakban lemészároltak. E hírt más oldalról is megerősítik.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde.

Oktober 12.

Az árak 50 kilogrammonként	
buza okt.	12.13—12.09.
buza ápr.	12.23—12.22.
roza okt.	10.43—10.41.
zab május.	— — — — —
zab okt.	9.47—9.46.
Tengeri szept. 1911	— — — — —
Tengeri máj. 1912..	8.73—8.71.

Főmunkatárs:
VOITH GYÖRGY ZOLTAN.

Modern utcai
három szoba,
előszoba,
 konyha, éléskamara és
 mellékhelyiségekkel
 vízvezeték és villanyvilágítással
 berendezve
November hó 1-sejére
kiadó.
 Darabos-utca 7. szám.

Dr. BOROVITSKY-féle
BOROLIN
 gümőkór, mem- és ideg-
 fájások, köszvény,
 csúsz, ízületi, derék-, láb-
 szaggatások, kővezeték-
 és egyéb csont megbetegedések.
 1.20/2.- és 2.00 koronás üvegekben. Budapest.
 Dr. Borovitsky R. orvos és Borovitsky K.
 Budapest, R. kerület, Eötvös-utca 25. szám.

Jól jár, ha
 a valódi
Palma-kaucsuk-
cipőszarok
 mindenféle kemény, jellegzetes dörösz, az
 állományában természetesen csak a
 természetes gumi van, jól teszi ki,
 ha állandóan meg kell tartani, a valódi Palma-
 káucsuk-cipőszarok minden esetben
védjegyére ügyel!

AKI MEG NEM KAPTA MEG AZ
 50 Ft Idényértékűket, kérem
 annak bérmentés bevitelét.
KUNZ ÁRMÁZ
 Royal amerikai írógép
olcsó és jól
 Kérjen csomagolási árjegyzéket Kovács A. és Tsa.
 cégétől
 Budapest, V. kerület, Nádor-utca 26. szám.

HÁZLEBONTÁS

miatt

a raktáron levő összes papirárunk
 u. m.:

Iskolai füzetek,
 író- és rajzszerkek, irodai és

Levélpapírok,
 Üzleti könyvek,

Képeslevelezőlapok
 leszállított árban kaphatók

BOROVITZ ZSIGMOND
 papírüzletében

Debreczen, Piacz-utca 12. sz.
 (volt Stenczinger-ház.)

— I z l é s e s —

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére
jutányos árban készülnek.
 Papírüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szög 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Intelligens, csinos, molett urilányoknak irodai állást szerzek, állandóan támogatom barátságára fejében. Fényképpel ellátott levelek, pontos címmel kéretnek «kezelbarát» címen a kiadóba. Még nem felelők fényképei és levelei visszaadtnak. Diszkrét és biztosítva.

Urember barátja lenne öndó, fess, szép özvegy urinőnek. Levelek «Egyedülálló» címen kéretnek a kiadóba.

Férjhez menne csinos, molett izr. urilány 10 ezer korona hozománnyal. Csakis jobb állásban levő hivatalnokhoz. Leveleket «Boldog jövő» cím alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Vegyesek.

Hajduszoboszlón Horogh Mihály fűszer- és vegyeskereskedésében egy ügyes fűszersegéd azonnal alkalmazást nyerhet.

Hajgyűrűket és karpereczeket készítek jelentkezőknek lapunk kiadóhivatalában.

Mérető fia lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Iskolai gyakorlatossággal bíró fiatalember délutáni foglalkozást keres. Cím a kiadóban.

BOR! Borivők, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fehérorokot jutányos áron beszerelhetnek. Őszi, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 88 korona, fekete bfravér 68 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőzően olcsó árban bérmentve 5 kilogrammos postamentű 4 koronáért küldök. — Cím: Rask Ödön borsgyereskedő, Fiuméba.

Borokvarróleányok állandó alkalmazást nyernek Takács Sándorné nőruha varrodájában Kőlcsey-utca 22.

Több SZÉKELYI gyári áron szállít Gáspár Test verek mentesítésére üzlete Székelyudvarhelyt.

Vasúti, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Növények, virágok

telelésre és gondozásra

a Rabkertbe elfogadtatnak. Bejelentések a debreczeni törvényszék fogházfelügyelőjénél teendők meg.

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legköllemesebb szórakozó hely.

Debrecen város közönségének

Személyen: 2 előadás. Este 7-9 óráig.

Vasárnap és ünnepeken: 3 előadás:

d. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig

Méltóság: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

I. rendű
Gyerhasábtűzifát szállít
Fischer és Wollner cég

APÁTKERESZTUR állomáson
száz mázsánként

126.— koronáért

20 korona előzetes beküldése
ellen utánvétellel.

A vasuti fuvar Debreczenig
35—36 koronába kerül.

Megrendelések a cég bihar-
diószegi irodájába küldendők.

Eladó téglá !!

Hogy a beállott nagy keresletnek megfelelően, téglagyárunk üzemképességét lényegesen emeltük és ma már abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy kitűnő, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk mérsékelt árak mellett. Kívánatra árajánlattal bármikor készséggel szolgálunk.

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbátor.

Aradi és Csanádi Egyesült vasutak
honcztói (gurahonczi) cementgyára

portland cementet

akadálytalanul és pontosan szállít.

Minőségért felelőséget vállal.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefélést villany parkett-géppel
szolid árban vállalok. Telefon 878. sz.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Darabos-utca 7. sz. Typograph szedőgépen szedve.